

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Soranerbladet

NR. 11 NOVEMBER 1972 57. ÅRGANG

Foto: Hagan Hasselbalch

MÅNEDSSKRIFT FOR SORANSK SAMFUND

aromatic

sparer Dem
**19 dage
om året!**

Officielle undersøgelser har vist, at De sparer op til 151 timer om året, når De lader aromatic lave kaffen. Det svarer til 19 arbejdsdage à 8 timer!

Det er den nemme betjening og lynhurtige rengøring, der gør aromatic til den mest tidsbesparende kaffemaskine. – Samtidig er De sikret en avanceret maskine, der er konstrueret efter det kalkholdige danske vand og derfor giver Dem minimal vedligeholdelse.

aromatic er i elegant design til vægophæng. Såvel beholdere som kande er i kraftigt metal, og ingen af delene kan væltes af „små piffingre“ som derved undgår at få kaffe og varmt vand over sig. Rummer 10-12 kopper.

**Prøv aromatic
i 14 dage**

Fullt begejstring – eller De får pengene tilbage. (Dette tilbud gælder indtil 1/1 1973).

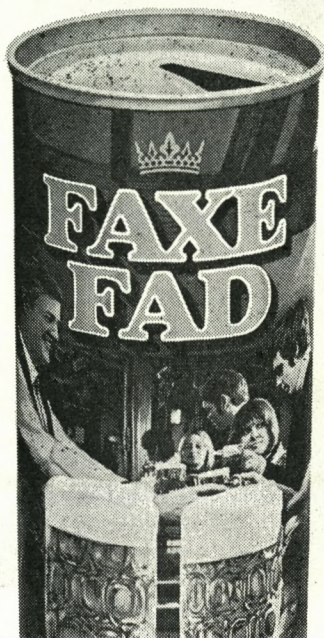

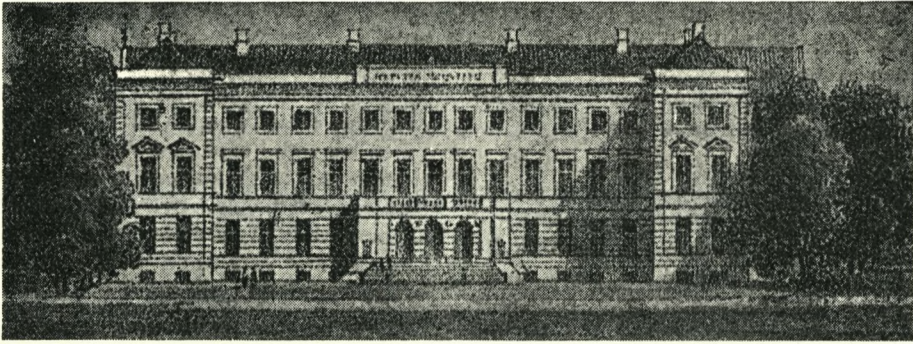
Vejl. udsalgspris kr. 348,-.

fog

FOG & MØRUP A/S

**Mere øl.
Mere smag.
Mere stemning.**

Academia Sorana

efter gammelt stik

SORANER-BLADET

NOVEMBER

57. ÅRGANG

NUMMER 11

Skolens 150-års dag

Den 3. oktober blev 150 års dagen for stiftelsen af Sorø Akademis Skole højtideligholdt. Det skete i kirken, hvor elever, lærere og gæster fra Soransk Samfund og fra redaktionen af Soranerbioграфier samledes kl. 10,50. Efter orgelmusik af Knud Vad og velkomst fra rektor talte lektor Luja Balslev om skolens historie.

Rektor sagde til indledning:

- Dagen i dag - 150-årsdagen for genoptagelsen af undervisningen ved skolen markeres ikke udadtil - ingen indbydelser i egentlig forstand er udsendt. Vi er derfor meget taknemmelig for, at kurator, repræsentanter for gamle elever gennem Soransk Samfund og nogle af skolens gamle lærere og venner er kommet her i kirken for sammen med os at mindes denne dag.

150 år er ikke så markant som 100 år, og for 50 år siden markerede man da også dagen udadtil med kongebesøg og stor festlighed.

Vi har i stedet valgt at samles i vor gamle kirke, som i over 800 år har været det faste og urokkelige samlings-

sted, midtpunktet i alt det, der i 1586 blev til Fr. II's besynderlige og bedre skole. Akademier er blevet oprettet og nedlagt. Undervisningen lejlighedsvis afbrudt. Kirken repræsenterer det stabile og trygge. Vi er glade for at kunne samles her for at fejre, at det netop i denne stund er 150 år siden undervisningen blev genoptaget.

Nøjagtig den 3. okt. 1822 kl. 11 samledes i skolens sal i Guldengkrones gård, det nuværende regensen, rektor Tauber, 7 lektorer, 3 adjunkter og 51 elever. Rektor holdt en tale:

»Kundskabsglædernes opvækkelse som middel til lærelystens befordring endog for den yngre alder.«

Jeg skal ikke som min første forgænger holde nogen længere tale, men har bedt lektor Balslev om at fortælle om de 150 år.

Balslev sagde:

- Sorø har som bekendt en broget og mangfoldig historie. Det middelalderlige kloster afløses af Frederik II's skole. Adelsakademierne blomstrer en tid i det 17. og 18. årh., men også kun en

tid. *Det 3. akademi*, der blev oprettet 1822 går det heller ikke så godt, men den skole, som var forbundet med det, var mere *solid*. Det er den, hvis 150 års jubilæum vi kan fejre i dag.

Når vi *kaster blikket tilbage* for at se, hvordan den begyndte, så må vi gøre os klart, at stedet i 1822 i næste 30 år havde ligget *halvt øde hen*. Frederik II's skole var blevet lukket i 1737, og *det andet akademi*, som Holberg havde testamenteret sine godser til, var op- hørt at virke i 1794, da de sidste akademister forlod stedet. Tilbage var nogle få professorer, hvis hovedopgave synes at have været skiftevis at holde en fest- tale på kongens fødselsdag. Godsets økonomi var i uorden, og 1813 brændte den smukke gamle akademibygning.

Imidlertid var den økonomiske ledelse overdraget den dygtige amtmand *Stemann*. Det lykkedes ham at få god orden i tingene, og man begyndte for alvor at spekulere over, hvordan man igen kunne få organiseret en passende undervisning på stedet.

Man besluttede efter mange over- vejelser, at der skulle oprettes en »*lærd skole*« (= et gymnasium), der skulle dimittere til *et akademi*, der også skulle give adgang for borgerlige, men kun for studenter fra Sorø. Her kunne de tage den såkaldte »2. eksamen«, en slags *basisuddannelse* for at bruge et moder- ne udtryk, og hvis man ønskede det, kunne man så studere videre på uni- versitetet i København. Soranske stu- denter skulle altså blive i Sorø i 1½ år efter studentereksamen, og selv om de holdt meget af stedet, var det næppe nogen god idé. Jeg tror i hvert fald ikke, den ville være populær i dag.

Der var også andre grunde til, at akademiet aldrig kom til at fungere til- fredsstillende til trods for, at fremra- gende mænd blev knyttet til det. Man kan så trøste sig med, at Ingemann og Carsten Hauch fik tid til at digte og Christian Wilster til at oversætte Ho-

mer for nu blot at nævne 3 af de kend- teste.

Men det er *skolen*, det gælder i dag, og det er skolen, der har kunnet trives på stedet, da akademiet gik i sæk.

Den begyndte med 51 *elever*, d.v.s. 30 alumner og 21 skolesøgende. Sønner af forældre, der boede i byen og på egnen kunne få lov til at deltage i undervis- ningen. Først 1838 tillod man, at elever udefra kunne bo i pension i byen.

M.h.t. *lokaler* måtte man klare sig, som man bedst kunne, da den nye ho- vedbygning endnu ikke eksisterede. Ele- verne blev undervist på 1. sal i »Her- rernes Gaard«, hvor der nu er kommu- nebibliotek, og de boede i den gård på torvet, der senere blev kaldt Regensen. Den så lidt bedre ud, end den gør i dag, men forholdene var primitive. Når man spiste blev der hængt landkort for vin- duerne for at nysgerrige byboere ikke skulle kigge ind.

I 1826 var *den nye hovedbygning* no- genlunde færdig. Den var opført af *Peder Malling*, senere Københavns Uni- versitets bygmester, og blev, af hensyn til akademisterne, meget anselig. Skole- eleverne fik klasseværelser i stueetagen ved Stengangen og kamre på 2. sal, hvor der blev indrettet *alumnat*. 1. sal, eller beletagen, måtte man overlade til studenterne, der fik forelæsningslokale i det nuværende klasseværelse nr. 10.

Da man flyttede ind, var endnu meget i uorden. Bl. a. manglede døren mod Fratergaarden, men der lod man en tjener stå vagt om natten.

Indvielsen fandt sted i 1827 i nærvæ- relse af Frederik VI, og i forbindelse med den fandt man ud af, at eleverne skulle bære en »ensformig dragt«, d.v.s. en uniform. Det var som bekendt en blå trøje med skøder. Den første uni- formsaffære drejede sig om, hvor lange skøderne måtte være; siden har der med mellemrum været andre proble- mer. Den enkle, blå jakke med fönix- knapper blev indført 1883.

Æresmedlem E. J. Lyngbeck sammen med rektor Arne Østergaard

Der er næppe tvivl om, at traditionen fra adelsakademierne har bevirket, at man anså den ny skole for *lidt finere* end andre latinskoler, og undervisningen skulle også i visse henseender være *anderledes*. »En besynderlig (d.v.s. særlig) og bedre skole«, som der allerede stod i Frederik II's fundats 1586.

Et af de områder, hvor Sorø afveg fra de andre skoler, var det, som vi synes uhyre fornuftige, at man lagde vægt på sprogundervisningen og indførte engelsk i stedet for hebraisk. Men da man samtidigt i den bedste mening øgede kravene stærkt i tysk og fransk, så blev det nok for meget af det gode, og eleverne følte sig overbebyrdede. Det nyttede ikke, at direktør Tauber ved åbningshøjtideligheden havde talt om »Kundskabsglædernes Opvækkelse som Middel til Lærelystens Befordring«.

På *alumnatet* var der bl. a. den vanskelighed, at de ældste elever boede

sammen med de yngre og teoretisk var underkastet de samme regler. Det førte til oprørske tilstande, og det hjalp ikke, at man kunne idømme strenge straffe. Til sidst blev der endog indrettet to *cachotter*, altså fangehuller, på loftet. Det vides dog ikke, i hvilket omfang, de er blevet brugt.

Men lad os vende tilbage til *lyspunkterne*. Man lagde vægt på *sporten* og var også her påvirket af traditionen fra de adelige akademier. Akademierne dyrkede *ridning* (bl. a. i ridehuset = nuværende gymnastiksal), *fægtning*, der oprindeligt foregik i Ø.H. og *geværskydning*. Eleverne havde *gymnastik* i ridehuset, når det var ledigt, og *bueskydning*. De spillede *langbold* og *batøk*, som vist ikke kendes mere. Det er nævnt allerede 1825 og har spillet en stor rolle hernede endnu for få år siden.

Skydning og vel også *fægtning* er blevet dyrket med mellemrum også af skolens elever helt op til nutiden, men ellers er det jo andre former for sport, der er kommet i forgrunden.

Kricket skal være bragt til Danmark af de engelske ingeniører, der arbejdede ved de store jernbaneanlæg i 1860'erne, og allerede 1866 blev det indført i Sorø af overlærer Ibsen, der havde set det i England. På lignende måde er *fodbold* bragt til Sorø 1878 af en elev, hvis fader var købmand i Hull. *Tennis* blev taget op i 1890'erne, og de to tennisbaner, der lå, hvor nu det nye alumnat ligger, er anlagt 1901-02.

Men det var et spring i tidsfølgen; vi må tilbage til 1840'erne, da det viste sig stadig tydeligere, at *akademiet*, altså studenterundervisningen, ikke kunne trives. Man gjorde sig mange spekulationer over, hvordan man skulle anvende stiftelsens midler, der dengang, i modsætning til nu, var langt større end nødvendigt til driften af en skole.

Det var i denne situation, at *Grundtvig* foreslog, at man skulle oprette en stor statshøjskole for det menige folk og få kongen, Chr. VIII, interesseret.

Der blev udstedt en forordning om oprettelse af en »realhøjskole«, der i hvert fald delvist svarede til Grundtvigs ideer, og kun de store omvæltninger 1848-49 og vel især de nationalliberale politikeres magtovertagelse, forhindrede, at planen blev virkeliggjort. I stedet blev det 3. akademi simpelthen nedlagt, og skolen var alene tilbage.

Akademiets nedlæggelse har åbenbart skabt muligheder for vigtige forbedringer i de følgende år. Rektor Bojesen, der nu var øverstkommanderende på stedet, flyttede ældste klasses elever bort fra hovedbygningens alumnat og anbragte dem på 1. sal i rektorboligen, hvor de kunne få friere forhold end de yngre. Jeg ved ikke, om det er almindelig bekendt, at disse rum oprindeligt havde været *aftrædelsesværelser for kongen*, når han besøgte Sorø. Det påstås, at Christian VIII skal være kørt med *firspand* op til rektors havedør.

For at skaffe mere plads tilføjedes i 1855 *gymnasiets bagbygning*, d.v.s. den vestre længe i rektorgården med Baldursalen.

1860 opførtes skolens *sygehus* og biblioteket blev flyttet fra hovedbygningens vestfløj til den nuværende biblioteksbygning. (En ordentlig gymnastiksal fik man først ved ridehusets ombygning 1883).

1860 begyndte også den store *udsmykning* af hovedbygningen. Maleren Hilker dekorerede den i en klassisk, pompeiansk stil, der passede til bygningen, men det er morsomt at også en vis nordisk naturromantik gør sig gældende. I felterne på Stengangen ser man ikke blot oliven og laurbær, men også eg og bøg, og i spisesalen, der skal forestille en italiensk vinhave, kan man i vinduesfordybningerne finde hindbær og solbær.

I 1871, ved den Hallske skoleordning, blev *den matematisk-naturvidenskabelige linie* oprettet, men rigtig fart i skolens udvikling kom der først efter 1900.

Rektor i Sorø var dengang *Bartholo-*

mæus Hoff. Han var ungkarl og en stor original, som der går mangfoldige historier om.

Han var formentlig politisk konservativ (kritisk indstillede elever kaldte han »rodhuggere og radikale« og lovede dem al landsens ulykker), men han havde en umiddelbar forsteålse for tidens krav til skolen. Han gik f. eks. skarpt imod de daglige karakterer, der blev givet, hver gang en elev havde været oppe og var blevet hørt, og han ofrede megen tid i timerne på at diskutere med eleverne uden synderligt hensyn til lektierne.

Han havde taget livlig del i de forhandlinger, der gik forud for *skoleloven 1903*, der var grundlov for den danske højere skole indtil 1958. Den indførte mellemskolen, hvor eleverne gik sammen, hvad enten de skulle i realklassen eller i gymnasiet, og føjede den nysproglige retning til den klassiske og matematiske.

Der var dog et spørgsmål, der kom til at spille en særlig rolle i Sorø: kunne man optage *piger* i den gamle drenge-skole? 1901 havde skolens lærere læst privat med og dimitteret præstens datter i Lyngø, Johanne Skovgaard, der senere blev en kendt historiker. Først efter den nye skolelovs vedtagelse tog man *skridtet fuldt ud*. 1908 blev 4 piger optaget i 1. g., og 1910 blev de studenter: 1 matematisk og 3 nysproglige.

Mere overraskende virker det måske, at der også har gået piger i *realklassen*. *De første* kom ind i 1909, men i 1916 faldt ordningen bort, fordi Sorø Pige-skole (= den nuværende Private Realskole fik sin egen realklasse, hvad den ikke havde haft før.

Også i rektor *Hoffs* tid blev der gennemført mange *praktiske forbedringer* i Sorø. F. eks. opførelsen af museet ved Banevejen 1901 og indlægning af vand, gas og elektricitet. I sine afskedsord takker han stiftelsens arkitekt for hans initiativ. Man har nærmest indtryk af, at han selv har været meget betænke-

lig ved disse moderniseringer. I øvrigt taler han mest om de skumle planer, som han stadigt mener, man nærer om at nedlægge Sorø Akademis Skole og indrette en grundtvigsk statshøjskole i stedet.

Rektor Hoffs efterfølger blev en af hans gamle elever og gode venner: Henrik Raaschou-Nielsen.

Hans 30-årige rektortid, 1911-1941, blev præget af en harmonisk vækst og af mange praktiske forbedringer.

Betalingen for alumnernes ophold havde svinget gennem tiderne, men havde som regel, takket være stiftelsens midler, været billig. I 1920 gennemførtes den endnu bestående ordning, at den retter sig efter forældrenes indtægt, så kun de mest velstillede betaler fuld pris.

Samme år blev gymnasiets bagbygning udvidet med en fløj mod vest, så man kunne optage flere alumner. Ved 100-årsjubiliæet 1922 var der 104, men samtidigt var antallet af skolesøgende

vokset til 213, af hvilke mange boede i pension i byen. En ordning, der vel nu næsten er ophørt. Antallet af piger var endnu beskedent.

I 1927 indrettedes Vænget til alumnat for de yngste, de 11-12 årige i 1. og 2. mellem. Lærerne havde hellere set en ny gymnasieudvidelse, men Raaschou-Nielsen ønskede, at også de yngste, nyoptagne elever skulle kunne blive alumner. Han mente vel også, at den kollektive tilværelse kunne passe for det pågældende alderstrin. Man kunne dengang ikke forudse, at de to yngste klasser skulle falde bort.

Tilbage har jeg at nævne *det nye alumnat*, som rektor Højby fik bevilliget, og som blev færdigt i 1960. Alumnatet fra 1822 på hovedbygningen kunne nedlægges, og det fortjente ikke bedre.

Det nye stadion blev indviet i 1970, og så har jeg for så vidt ikke mere at berette.

Soransk Samfunds jyske afdeling indbyder til

HOLBERGFEST

Søndag den 3. december 1973

Vi mødes på Kongensbro Kro (Aarhus-Viborg landevej) kl. 19.00 i smoking eller mørkt tøj og det er en selvfølge, at damerne skal med!!!
Der vil blive serveret middag: suppe, steg og kage med kaffe bagefter.

Årets HOLBERG-taler er: rektor JOHANNES JØRGENSEN.
Det er muligt at WARTHOE kan overtales til at gi' JEPPE PÅ BJERGET.

Pris for deltagelse er 50,- kr. pro persona, for juniorens dog 30,- kr. (de sidste 8 årgange), idet der dog for juniorens ledsagere betales 50,- kr.
Prisen er *exclusive alle* drikkevarer.

Tilmeldelse kan kun ske ved indsendelse af beløbet i check til Erik Sanders - eller på giro 4 37 85 Erik Sanders, senest tirsdag den 28. november.
Husk at afgive afgangår fra skolen om du kommer alene eller med ledsager.

På festkomiteens vegne
ERIK SANDERS (s 1941) . Tange . 8850 Bjerringbro . Tlf. (06) 65 85 85

Medlemmer af biografiernes redaktionskomité. Fra venstre A. Kann Rasmussen, Herluf Krog-Meyer, Erik Sanders og Uffe Hastrup. Siddende Ellen Vibeke Jensen.

Fotograferet af S. Kamman.

Men vi kan vel til sidst forenes i et ønske om, at Sorø Akademis Skole må bestå, om ikke som det hedder i et gammelt Sorø epigram »til Verdens sidste Alder«, så dog endnu i mange år. Så må den naturligvis ligesom tidligere opfylde tidens fornuftige krav, men det skulle, efter min bedste overbevisning,

ikke udelukke, at man også kan interessere sig lidt for den brogede historie, som jeg begyndte med at nævne, og det skulle slet ikke forhindre, at man glæder sig over stedet, som det ligger »mellem Søer og susende Skove« for nu alligevel til sidst at citere Ingemann.

SORANSK SAMFUNDS HILSEN

Der var fællessang af lovsangbogen:
»Vågn op og bryd i lovsang ud«.

Og så talte Soransk Samfunds formand, højesteretssagfører Jonas Bruun:

Baggrunden for Soransk Samfunds lykønskning er naturligvis den 3. oktober i 1822, hvor der netop *nu* festedes i Sorø, efter at de nye elever i dagene forud havde bestået optagelsesprøven og før skolen den følgende dag, den 4. oktober begyndte sin almindelige virksomhed. Men meget mere gælder lykønskningen det forhold, at der hvert eneste år igennem disse mange år er kommet et nyt kuld unge elever til Sorø, og at der hvert år har været et hold, der dimitteredes fra skolen, efter at denne havde givet, hvad den kunne yde dem i det omfang, de havde formået at tage imod det. Det er denne stedsevarende blomstring igennem 150 år, der er bedriften. Det er dette, der giver de gamle soraneres lykønskning dybde, lykønskningen til, at noget ikke blot påbegyndtes, men lykkedes.

En hovedpart af disse tusinder, der igennem årene har gået på skolen, har ikke blot betragtet Sorø som et sted, hvor de opholdt sig i en periode, men følt, at Sorø var deres hjem i nogle vigtige år. Ikke et hjem med tilsidesættelse af elevens forældre og hans rigtige hjem, men eet som gjorde dette større og bredere, og måske allerdybest et hjem i nogle år, hvor skolen og eleven havde mere at sige hinanden, end eleven og hans rigtige hjem ville have haft i samme tidsrum.

Derfor nærmer vi gamle soranere os i dag på skolens jubilæum med en sønlig eller datterlig tak. Det er den følelse af taknemmelighed, som giver vores lykønskning varme. I det omfang gamle soranere i dag hver for sig føler denne taknemmelighed, i visse tilfælde kærlighed, til skolen, er dette den værdifuldeste gave gamle soranere overhovedet kan give, og tillige den kosteligste gave skolen kan modtage, fordi det er

udtryk for realisering af skolens inderste idé.

Soransk Samfund kommer imidlertid i dag ikke blot med ord og følelser som vores gave, vi har også noget i hånden.

Adskillige har i de forløbne 150 år gjort forsøg på at frembringe en fortegnelse over og beskrivelse af de mange, der har gået på skolen i hele denne periode, men hver gang viste forsøget sig forgæves. Mange her vil vide, at Soransk Samfund for få år siden udsendte et værk med omfattende biografier af de elever, der har gået på skolen i de første 60 år af dette århundrede. For den gamle soraner, som holder af sin skole og for hvem Sorø også er alvor, er dette værk meget værdifuldt.

Med tanke på skolens jubilæum i dag har vi i Soransk Samfund forsøgt at gøre det løvespring at gøre disse biografier fuldstændige for hele perioden, og bagved mig ligger 19 bind klar til trykning og indeholdende biografier over *alle* elever, der er udgået fra skolen, fra den begyndte i 1822 og til 1900. Dette materiale er så fuldstændigt, som det nu engang er teknisk muligt.

Måske sidder der en og anden her, som tænker. »Det var da en underlig gave. Har sådan en fortegnelse virkelig bredere interesse?« Til den, der tænker sådan, vil jeg først sige: »Jeg forstår denne tanke« og dernæst: »Tænk dig om«.

Selv om vi sommetider tror det, er vores hjem ikke den lejlighed og det hus, hvor vi boede, men det er de mennesker, der levede der. Og selv her i Sorø, hvor bygningerne taler og hvor træerne hvisker om, hvad de har set i alle de 150 år, er både bygningerne, søen, træerne og naturen kun rammen. Det er *eleverne*, der er blodet og livet, og man kender ikke skolen uden at kende dette liv gennem de mange år. Derfor er dette materiale en god gave.

Disse biografier er desværre og heldigvis ikke kommet til veje på den måde, at hvert medlem af Soransk Sam-

fund har gjort sin del. Arbejdet er gjort af en lille kreds af kyndige på fællesskabets vegne, og med tanke på skolens 150-års jubilæum. Jeg lægger nu værket i rektors hånd, og De skal alle have den tillægsgave at høre dens stemme, som værkets tilblivelse mest skyldes, Aage Kann Rasmussens.

BIOGRAFIERNES OVERRÆKKELSE

Derefter overrakte Soransk Samfunds tidligere formand, nu æresmedlem, civilingeniør A. Kann Rasmussen til skolen et foreløbigt manuskript med biografier over soranere fra tiden 1822-1900. I Kann Rasmussens orientering om biografierne - sådan som den dels findes i indledningen til manuskriptet og dels blev givet ved overrækkelsen - hedder det bl. a.:

Manuskriptet er komplet for så vidt som det medtager alle eleverne i tidsrummet, men det er ukomplet derved, at vi endnu ikke kender den endelige skæbne for ca. 250 af de 2223 elever det omfatter og derved, at der for mange af de øvrige endnu mangler en del af de oplysninger, som hører til i en nogenlunde komplet biografi af den standard, vi har sat os. Af tidsnød er nogle af biografierne for de særlig kendte soranere ikke fuldført. De manglende oplysninger kan tages direkte fra de udførlige opslagsværker, hvori de står omtalt.

Soransk Samfund har ladet manuskriptet fotokopiere og vi beder skolen modtage fotokopien, indsat i 19 ringbind, som en foreløbig udgave af værket SORANER-BIOGRAFIER 1822-1900.

Fotokopien indeholder de oplysninger, vi havde omkring juni 1972, siden da er der kommet en del til, og vi arbejder videre og håber, det bliver muligt at fremlægge værket i rimelig komplet stand og i bogform om nogle år. Til den tid kan der måske også foreligge en fortegnelse med korte biografiske oplysninger over de elever, der er udgået i tidsrummet 1961-72.

Der er i de 150 år udgået i alt 7606

elever fordelt således:

	1822/ 1900	1901/ 1960	1961/ 1972	1822/ 1972
Studenter	723	2.048	850	3.621
Realister	410	1.143	212	1.765
Andre	1.090	943	187	2.220
I alt	2.223	4.134	1.249	7.606

Tallene for studenter og realister skulle være helt rigtige, men der kan være mindre fejl i tallene for gruppen »andre«.

Foruden ovennævnte har i alt 23 taget studentereksamen fra Sorø Akademis Skole som privatister, heraf én som nogle år forinden var udgået som realist. Den sidste privatist er Johanne Skovgaard, der tog studentereksamen i 1901. Kun én realist har taget eksamen som privatist, nemlig rektor Blicherts datter Thora, der senere blev gift med arkitekt ved Sorø Akademi F. C. C. Hansen. Hun tog eksamen i 1886. - Hun og Johanne Skovgaard er de eneste piger, der har taget eksamen som privatister fra Sorø Akademis Skole.

De oplysninger, der meddeles i fotokopien af manuskriptet, er forhåbentlig ikke behæftet med alt for mange fejl, men det er os magtpåliggende at understrege, at der endnu ikke er foretaget en endelig gennemgang med kontrol af alle de mang data. En sådan omhyggelig kontrol må foretages, inden der kan være tale om at lade nogen del af manuskriptet trykke eller på anden måde mangfoldiggøre og udsende til en større kreds.

Endelig er det meningen, at værket, på samme måde som Soraner-Biografier 1901-1960, skal indeholde oplysninger om skolens lærere og desuden en oversigt over de gennem tiderne vekslende skoleordninger. Lektor Marcus Pedersen har samlet et stort materiale til disse afsnit, men det er endnu ikke så gennemarbejdet, at det kunne tages med i denne omgang.

Manuskriptet er blevet til efter et meget stort arbejde udført af både nu

afdøde og nu levende soranere.

De medlemmer af Soransk Samfund, der i denne omgang har arbejdet med biografierne, var først det samme hold, som fuldførte Soraner-Biografier 1901-1960, men som tiden er gået, er der sket ændringer: Thorkild Sanders (S 1933) døde 8/11 1970, Herluf Krog-Meyer (R 1909) har, efter at have været med til henimod slutningen af 1971, ønsket at lægge op og Erik Sanders (S 1941), der har gjort et stort arbejde, har i nogen tid måttet bremse op for at passe andre sager. Still going strong er Ellen Vibeke Jensen (S 1913) og jeg selv, og vi har gennem de sidste par år fået stor støtte af Uffe Hastrup (1920). Mange andre gamle soranere har ydet assistance, og vi har hos familie og i biblioteker, arkiver og andre institutioner mødt megen velvilje og hjælpsomhed.

Vi takker hinanden for godt samarbejde og takker alle, der har hjulpet os. Vi synes, vi har lov til at glæde os over resultatet af de mange timers slid, for selv om værket endnu ikke er komplet, så er det dog sikkert bragt så vidt, at skolen nu har mindst lige så godt rede på sine gamle elever tilbage til 1822 som nogen anden skole i Danmark.

REKTORS TAK

Efter overrækkelsen takkede rektor Arne Østergard i disse ord:

- Det er mig en stor glæde at modtage dette manuskript, og jeg bringer Soransk Samfund, der har stået bag, min hjerteligste tak herfor.

Jeg føler trang til at bringe redaktionen en særlig varm tak for denne gave, der repræsenterer mange, mange hundrede timers arbejde. Jeg retter en særlig tak til Uffe Hastrup, Ellen Vibeke Jensen, Herluf Krog-Meyer og Erik Sanders og sidst men ikke mindst til dig Kann Rasmussen. Du har været lederen, inspiratoren og den utrættelige i dette arbejde - ligesom i arbejdet med

de biografier, der allerede foreligger i bogform omfattende eleverne fra 1900-1960.

Jeg ved, at du har haft en stor og en forstående støtte i din kone - og fru Kann Rasmussen, der skal også her i dag lyde en hjertelig tak til Dem.

Jeg ved, at der også er ved at blive udarbejdet biografier over alle lærere og rektorer fra det forrige århundrede, og jeg vil gerne også her i dag bringe Dem lektor Marcus Pedersen en tak herfor og for det arbejde, der er gjort med biografierne fra dette århundrede.

Jeg takkede på skolens vegne. Hvem eller hvad er da skolen?

For mig er det de 7600 elever, der er udgået, de lærere og rektorer, der har virket her. Sammen med jer elever af i dag og os lærere af i dag, repræsenterer alle de eller vi mennesker den mosaik, der er den væsentligste bestanddel af skolen.

Det er mit håb, at skolelovgivning, økonomiske forhold fremover må blive sådan, at mosaikken kan fortsættes, - at det vil være elever og lærere, der fortsat vil forstå at værdsætte det miljø, der er skolens.

Vi ønsker fremdeles godt naboskab til vor kirke, til vor by og et godt forhold til vore myndigheder. Vi håber, at den enestående natur, der omgiver os, må blive bevaret.

Gud give, at skolen - kostskole og dagskole - fortsat må forstå at tilpasse sig tiden, således at den kan blive til glæde for sine elever og til gavn for samfundet.

Inden rektor sluttede højtideligheden af, var der fælles sang efter lovsangbogen: Lovsynger Herren -

Frokosten på Grand Café den 5. oktober 1972

Clausen ('25) havde fået taleforbud af sin læge, så det blev Bodil Wille Møller ('66), der præsiderede ved frokosten her i oktober; ved skålen for

skolen viste der sig at være en kraftig folkestemning (de roset-prydede æresmedlemmer Krog-Meyer og Kann Rasmussen) for hurra-råb og sang, som begge blev rungende gennemført, på trods af den manglende musik.

I det hele var vi 18 stk., vel bænket i vores sædvanlige lokale oppe på første sal; men bordet var dækket uden Fønicks-bannere, og billeder og sangtekster var anbragt såre upraktisk, som den traditionssikre *Grüner* ('09) fandt anledning til at bemærke. *Børge Jørgensen* ('38) var en tur hjemme fra Belgien og havde som vanligt slået sig sammen med *Erik Johansen* ('38); på samme vis havde *Ellen Wedel* ('40) kontaktet mig for at sikre sig jævnaldrende selskab. I betragtning af at det er 99 år siden telefonen blev opfundet, er det forbløffende så få, der benytter denne enkle fremgangsmåde. I øvrigt spændte vi i årgange fra 1902 (*Bonnesen*) til 1967 (*Starup*).

Kann Rasmussen ('22) berettede om den smukke højtidelighed, der markerede 150 års-dagen for skolens genoprettelse med en rektor, en håndfuld lærere og 51 elever den 3. oktober 1822. Det fejredes i nogenlunde stilhed med en højtidelighed i kirken, kun med skolens egne og nogle indbudte fra Soransk Samfund. Vad præluderede på orglet (- det er vist det man gør på orgler ved slige lejligheder -) og efter rektor Østergaards korte velkomst talte lektor Balslev om skolens historie. Efter afsyngelse af Ingemanns »Vågn op, bryd i Lovsang ud« pointerede Jonas Bruun, at »skolen« jo i virkeligheden var de elever, der gik på skolen, satte sit præg på den og blev præget af den - også den gang. Derefter fortalte Kann Rasmussen om arbejdet med at udarbejde biografierne for netop disse elever, de 2200 gamle soranere fra 1822-1900 (den første gik ud af skolen allerede i december 1822, så begyndelses-årstallet er rigtigt nok), og sluttede med at overrække en fotokopi af de udarbejdede

manuskripter. Efter »Lovsynger Herren . . .« gav rektor frieftermiddag og kaffe og chokolade, mens de indbudte var rektors og skolens gæster til frokost.

I fortsættelse heraf påpegede *Ellen Vibeke Jensen* ('13), at hendes morfar var en af de første drenge i 1822; Clausen kunne huske 100 års-festen med kongebesøg og festtale af Vilh. Andersen, samt herlig bespisning i et stort telt.

Rose ('09), der nu er fastboende her i landet og kan tænke sig at komme regelmæssigt til frokosterne, mindedes i varme ord sin ven gennem 65 år, *Chr. Nikolaj Bugge*, der netop er død.

Børge Jørgensen, der bor i udlandet, forsømmer kun sjældent en lejlighed (sådan hver 4.-5. år) til at gæste frokosterne. Han føler stadig en stærk tilknytning til Sorø og Soransk Samfund, og talte smukt og rigtigt om »de usynlige tråde, der stadig binder« til stedet, skolen og kammeraterne. Et for soranerfrokosterne særligt udtryk »kage på fod« ville han gerne fremhæve, det eneste soranske udtryk hans kone gik helhjertet ind for; omtalen blev ledsaget af demonstration, idet en omgang cognac til hele bordet blev båret ind. Påskud-det hertil var egentlig, at han for 5 år siden ved nachspiel'et var kommet til at spille øl på Saxtorphs bukser, og havde som sonebod lovet alt det øl han kunne drikke, næste gang vi sås. Da Saxtorph nu (undtagelsesvis) måtte gå inden nachspiel'et, var disse (formentlig uoverskuelige) mængder øl blevet transformeret til en ædlere vare.

(Man påstår, at udtrykket »kage på fod« stammer fra Badse Winther og skulle være specifikt soransk. Jeg har dog hørt udtrykket i 1947 fra nogle ældre officerer, som ingen forbindelse havde med Soransk Samfund - - men måske med Badse Winther. Ref.)

Nu er jeg lige ved at skrive, at denne frokost var mere vellykket end sædvanlig, men det er de da vist hver gang. Vi hygger os, vi har noget at

snakke om, vi kommer hinanden ved. – Også når den ældste er 87 og den yngste 23.

Kom selv og kontroller om jeg har ret!

Næste gang er torsdag den 2. november (Allesjæles-dag) kl. 12.15, og (den forventede) julefrokost må blive den 7/12, det er også en torsdag.

N.S.x.

Noget reaktionære reflexioner

Af Paul Rantzau

(Fortsat fra side 21, 1972)

KLOSTERPORTEN

Det burde være muligt – i forbindelse med en renovering av gadepartiet umiddelbart foran Klosterporten – at lade den gamle historiske kørebane »genopstå i nyt lys«! I dag, hvor alle kører på gummihjul og hestevogne praktisk taget er en sagablott, synes støjgener ikke at kunne være et avgørende argument mod fremdragningen (43). I det mindste bør man hurtigt erstatte det nuværende slidte asfalttæppe med det mere levende materiale: brosten der ganske anderledes harmonerer med hele bygningen.

Det der dog mest av alt misklæder Klosterporten i dag er *gab* på østsiden (mellem porten) og biblioteksbygningen) og *den triste husrække på vestsiden* (fra porten og hen til hjørnet ved Torvet). Portbygningen er »revet ud af sin naturlige Sammenhæng«, den »svæver i Luften« (41). På ældre billeder (41) kan man tydeligt se hvad området har mistet ved den hårdhændede restaurering: mod øst lå gartnerboligen, mod vest var de middelalderlige (rester »Saxos celle«) inkorporerede i et tilsvarende hus, »og selvom disse Bygninger næppe var synderlig gamle, klædte de dog Porten og genspejlede paa en Maade det ældre Anlæg« (44). I 1886-87 byggedes den nye gartnerbolig. Det påfølgende år vedtog man ikke blot at opføre en ny vaskeri-

bygning men også at nedbryde huset mod vest der senest hade været bolig for godskassereren. De to huse blev mod syd ind imod akademigrunden, efter nedbrydningen i 1889-90, erstattet av de nuværende lave grimme mure der står på fundamenterne til de »to Udskud staaendes i Øster og Vester« (42, 44) der oprindeligt fandtes både på sydsiden og nordsiden av portanlægget men som tidligt (i begyndelsen av 1500-tallet) må være blevet nedbrudt (43). I 1890, under Herholdts restaurering, avdækkedes mod øst fundamenter og sokkel til en bygning nøje svarende i længde og bredde til vestfløjen, dog fandt man intet spor av en midterpille som den i »Saxos celle« (43). I østfløjen lå i sin tid det lille kapel »for Fremmede og Kvinder, der regelmæssig laa ved Cistercienserklostrenes Port« (40), i dag er her . . . cykelgård! Man har forsøgt at dække dette grimme gab med et par forvildede stedsegrønne træer, nogle buske og . . . et plankeværk! Hr burde i det mindste være en ikke for lav *mur*! Det bedste ville så avgjort være et hus sammenbygget med Klosterporten men ikke nødvendigvis med biblioteksbygningen, her vilde et kort murforløb være på sin plads.

»Den Dag man mangler Plads paa Klostergrunden og finder Anledning til at give Portens Sidefløj mod Vest . . . en Pendant mod Øst, vil man kunne yde nogen Retfærdighed mod det gamle middelalderlige Anlæg« (41). Under omtale av biblioteksbygningen er arkitekt Tyge Hvass (1901) inde på samme tankegang: » . . . dette biblioteket burde brandsikres og kunde samtidig bygges ogsaa her blev Plads til Byens Bibliotek« (15). Da byens bibliotek nu har fået prægtige lokaler i den smukt restaurerede Herrernes Gård, kan denne tanke skrinlægges, men hvad med *Sorø Turistforening?* Klosterporten – selve »Sorø Vartegn« – vilde da være et formidabelt sted at ha til huse i, og med indgang gennem den lille nu tilmurede dør

i porthvælvingsens østside! En arkitektonisk ønskeopgave at lave et fint moderne hus på dette krævende sted, det må kunne gøres pietetsfuldt uden derfor at havne i en splinterny ældgammel romansk tilbygning. Turistbureauer i forbindelse med bemærkelsesværdige gamle bygninger er ikke noget nyt. Verona har sit lige under Romeos og Giuliettas sagnomspundne balkon, i Sorø vilde man ikke kunne finde noget bedre sted end ved Klosterporten!

»Om Vaskeriet som uheldig Nabo til Porten kan vi . . . let blive enige; det overgaas i saa Henseende kun af, hvad Byen har tilladt at blive opført paa Vaskeriets anden Side - hen ad Torvet til. Desværre er der jo endnu ikke korporlig Straf for den Slags Forbrydelser« . . . Olrik har så evig ret i sit svar til C. J. C. Lauritzen (45) der udtrykker sin avsky på en lidt blidere måde: »Langt hellere saa jeg Vaskeriets nuværende Bygning omdannet til noget mere neutralt; thi den stikker forbi-stret af ved Siden af sin fornemme Nabo«. Aage Trolle Blumensaadt (R 1905) er tidligt fremme med en sønderlemmende kritik av Vaskeriet, han skriver i 1920 (40): »Nu mangler det saakaldte »Kvindernes Kapel«, og til Gengæld har man flankeret Porten med Vaskeribygningen, der presser sig op ad Porten og forsøger at »staa« til den ved et anstrengt geistligt Anstrøg. Jeg vilde hellere se et ærligt Høsehus paa dette Sted end dette »romanske Vaskeri«.« - På gamle illustrationer kan man se hvilke værdier der gik tabt da man nedrev den gamle Bogtrykkergård i slutningen av firserne for at gi plads for Vaskeribygningen (rejst 1888-89) (41). Lave bygninger rundede hjørnet ved Torvet og avrundede anlægget på beskeden og fin måde, i dag er her - for at sige det på min tids soransk - ualmindelig *gustent!*

Man må håbe at alle gode kræfter vil samle sig om at få disse hæslige bygninger fjernet (byggelinjen burde

også trækkes noget tilbage) og erstattet av det bedst tidens arkitektoniske kunnen formår, den tribut til Danmarks ældste beboelseshus (46) og »Sorøs Vartegn« burde være en ganske naturlig ting for »kulturarven Sorø«. Ingen instanser kan være de bestående forhold bekendt.

43: Soransk Tidsskrift, VI, 1912, side 376-380: »Klosterporten i Sorø« af F. C. C. Hansen; hertil 1 tavle. Side 379: Sænkning av kørebanen til oprindeligt niveau kunde ikke lade sig gøre »af Hensyn til det omliggende Terræn«. Man foretog en mindre sænkning og forsynede den gamle bro med et lag beton plus asfalt »af Hensyn til Rystelser i Bygningen og Beboelseslejligheden over Porten«.

44: Sorø, bind I, 1923, 278: »Klosterbygningerne. I: Tiden før 1623.« Klosterporten, side 277-79.

45: 10. 6. juni 1925: »Klosterporten som »Vartegn« for Sorø« af C. J. C. Lauritzen.

46: 39, 5. maj 1954: Reportagen i radioen torsdag aften den 29. april 1954, jvf. 49, 3. marts 1964, 30-: »I Danmarks ældste hus« artikel av redaktør Jørgen Blix i Sjællands Tidende av 21. dec. 1963.

Dødsfald

Ejvind Barfod

* 9. januar 1907 - † 11. januar 1972

Som led i bestræbelserne på at holde forbindelse med alle gamle soranere, også de soranere der ikke er medlem, inviterer Soransk Samfund 50, 60 og 70 års jubilare til årsfesten. På den invitation, der blev sendt til Ejvind Barfod, der tog mellemskoleeksamen i 1922, svarede hans hustru, at han var død allerede den 11. januar i år. Ejvind Barfod kom efter handelseksamen og nogle år i et entreprenørselskab til vejvæsenet i Nykøbing Sj. 1938 og var fra 1958 vejassistent ved den tekniske forvaltning il Brøndbyernes kommune.

Peter Martin Clausen

* 15. januar 1909 – † 16. juli 1972

Peter Clausen var en af dem, der foretager brat omslag i uddannelsen. Efter nogle år som stud. med. og i kon-tortjeneste, soldat og reserveofficer, gav han sig til at studere jura. Han kom i finansministeriet i 1948, hvor han i 1963 blev sekretær i hovedrevisoraterne, nu revisionsdepartementerne.

Poul Madelung

* 8. januar 1914 – † september 1972

Da 1932-studerterne i sommer holdt jubilæumsfest sagde holdets hovedtaler Frantz Thygesen, at holdet nu i de nærmest kommende år i sine rækker måtte vente de dødsfald, som det hidtil næsten havde været forskånet for. Nu er det første kommet. Poul Madelung – som ikke deltog i festen – er død. Efter at han i 1938 havde taget veterinær-eksamen var han i fire år knyttet til Landbohøjskolens laboratorium for hygiejne og bakteriologi. Herfra kom han til Århus, hvor han var, til han i 1946 blev tilsynsførende ved Houlbergs Fabrikker i København. 1948 vendte han tilbage til Århus som afdelingsdyrlæge, og for to år siden udnævntes han til stadsdyrlæge. Han har udført et stort arbejde for bedre fødevarerhygiejne og var redaktør for Den danske Dyrlægeforenings Blad.

Poul Rommelhoff

* 7. januar 1938 – † september 1972

Poul Rommelhoff, der var fra Silkeborg, vendte efter sin studentereksamen i 1958 tilbage til sin fødeby, hvor han tog lærereksamen på Th. Langs seminarium. Berlingske skriver i nekrologen om ham bl. a.: – Efter soldatertiden (livgarden) blev han ansat ved Birkerød Skolevæsen, først ved Høsterkøb Skole og senere i Birkerød. Herfra søgte han ind til Åndssvageforsorgen og fik ansættelse på Christianssæde på Lolland. Her fik han brug for sine rige evner

som lærer. Han var den fødte pædagog og skolemand, var velbegavet og lagde al sin flid i sin skolegerning og i arbejdet for åndssvageforsorgens fremme. Han var elsket af skolebørnene og vel-lidt af sine kolleger, der satte stor pris på ham, som den dygtige lærer han var.

Gabriel Lind

* 17. maj 1892 – † 21. september 1972

Med Gabriel Lind har soranere mistet en meget trofast og særpræget kamme-rat. Han blev født i Rynkeby præste-gård på Fyn, men da hans fader i 1898 flyttede til Skelby på Sjælland, kom han naturligt i Sorø Akademis skole, hvor han blev optaget i 2. mellem i 1904 og udgik med klassisk-sproglig studen-tereksamen i 1910. Sammen med klasse-kammeraterne Lars Stubbe Teglbjærg og Knud Voldum begyndte han at stu-dere theologi og blev cand. theol. i 1915.

Efter et år som sekretær i KFUM, bl. a. i Svendborg, fik han sit første præsteembede på Nyord 1918, flyttede derfra til Asaa-Melholt i Vendsyssel i 1921 og fik sit sidste embede i Svan-ninge på Sydfyn, hvor han var sogne-præst fra 1932 til 1962.

Han var en flittig og nidkær præst, med kraftig røst forkyndte han evange-liet og vandt sig alle vegne mange ven-ner, som nu føler livet en lille smule fattigere ved tanken om ikke mere at skulle mødes med »Gabriel«.

Især vil han blive savnet i Fraternitas sorana, i hvis stævner han år efter år tog del og altid gav et friskt og humor-fyldt, men samtidigt alvorbetonet ind-slag.

Adskillige, som ikke kendte ham på nærmere hold, vil måske huske ham fra udsendelser i radio og TV, hvor han viste sig i besiddelse af et enestående kendskab til kirkebygninger, især har han studeret de gotlandske kirker.

I de sidste år levede han et mere stilfærdigt liv i Ollerup med sin hustru Kamma og sine børn.

J. Juul Sørensen

Georg Nicolai Bugge

* 31. oktober 1892 – † 28. september 1972

En af vore fineste og bedste kammerater er gået bort, kun en måned før han ville være fyldt 80 år. Hans far var kolonibestyrer i Grønland, K. O. Bugge, Frederikshåb, og allerede som 12-13 årig blev han sendt sydpå og kom ind i 2. mellem i 1905 – og gik ud med realeksamen i 1909. Hans klassefæller mindes ham som en enestående god kammerat, tjenstvillig, aldrig selvoptaget, pålidelig og trofast.

Han uddannede sig ved handelen i Skotland og England og senere i en periode i USA, kom ind i Reassurance Compagniet Salamandra som kontorchef, senere underdirektør og sluttede sin forsikringskarriere i Pensions- og Livrenteinstitutt af 1919.

Ganske naturligt omfattede han sin store og skønne fødeø med levende interesse. Han har været i Det grønlandske Selskabs bestyrelse og redigeret selskabets årsskrifter, ligesom det er karakteristisk for ham, at han helt fra 1936 var medlem af Udvalget for Grønlands Kirkesag. Dansk Røde Kors viede han en stor del af sin store energi og arbejdsevne, først som formand i den lokale afdeling i Holte, senere i 23 år i D.R.K.s hovedbestyrelse, deraf i otte år som vicepræsident. Overalt, hvor han kunne gøre gavn, var han rede, utrættelig og idealistisk.

Hans pen var letflydende, han har skrevet en lang række artikler i danske og udenlandske tidsskrifter, og for tre år siden udgav han en lille bog med grønlandsk motiv: Isaks Billedbog.

Foruden ridderkorset af 1ste grad havde han fået tildelt en lang række udenlandske ordener, ligesom han var æresmedlem af Dansk Røde Kors.

Et langt og dådrikt liv er endt. Hans jævnaldrende og mange andre soranerkammerater vil mindes ham med respekt og taknemmelighed.

Hans slægt er stærkt repræsenteret blandt gamle soranere: Broder Aage Bugge (S. 1913), svigerfader H. C. Rolsted (S. 1871), dennes broder H. F. Rolsted (1867), fætter Harald Lützen (1903).

H. K.-M.

* * *

Gamle soranere og soranske noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har rund fødselsdag i december 1972:

2. Prokurist *Cai Fog* (f. 1897), Vendersgade 8, 1363 København K.
5. Fabrikant *Knud Palm-Nielsen* (f. 1897), Store Møllevej 36, 2300 København S.
5. Fru *Inge Lyngmann* født Bruun Hansen (f. 1922), Christiansmindevej 13, 4800 Nykøbing F.
7. Overlæge *Peter Waagstein* (f. 1912), 3870 Klaksvik, Færøerne.
10. Snedkermester *Jens Richter* (f. 1912), Teaterstien 4, 6100 Haderslev.
15. Snedker *Kresten Munch-Knudsen* (f. 1892), Valkyriegade 1, 2200 København N.

18. Direktør *Ove Mourier* (f. 1912), Vodroffsvej 49, 1900 København V.
21. Skovrider *A. E. Christensen* (f. 1902), Himmeriggaardsvej 5, 5761 Ollerup.
22. El-reparatør *Ejgil Schjær-Jacobsen* (f. 1902), Skibhusvej 181, 5000 Odense.
23. Overpolitibetjent *Albert Mathiesen* (f. 1892), Bakkevej 4, 2400 København NV.
23. Medical Direktør *Daniel Schrader* (f. 1912), Echeverría, Acassuso (Buenos Aires), Argentina.
23. Annonceagent *Bengt Fosselius* (f. 1912), Klostervej 11, 3400 Hillerød.
24. Sparekassebestyrer *Nicolaj Dahlerup* (f. 1892), Marielystvej 4 B, 2000 København F.
24. *Sigurd Flor* (f. 1877), på Sorø' Akademis skole 1891-93.
25. Redaktør *Stephan Vogelius* (f. 1897), Hovedvejen 9, 2640 Hedehusene.
26. Sales Manager *Jørgen von Holstein* (f. 1922), c/o Forpagter N. H. von Holstein, Øster Voldgade 54, 5800 Nyborg.
29. Læge *Herluf Raaschou-Nielsen* (f. 1902), Østerbrogade 104, 2100 København Ø.
29. Fritidspædagog *Jørgen Graham* (f. 1922), Bakkevænget 17, 3460 Birkerød.
31. Kontorchef, cand. merc. *Lars C. Helweg-Larsen* (f. 1922), Søndre Fasanvej 96, 2500 Valby.

Hvis nogen kan give oplysninger om ovennævnte *Sigurd Flor*, født 24/12 1877 som søn af driftsbestyrer ved den østsjællandske jernbane J. G. Flor, vil A. Kann Rasmussen, Møllehøjgaard, Gerlev, 3630 Jægerspris (tlf. (03) 32 21 13) meget gerne høre derom.

Noter

Professor, dr. jur. Mogens Koktvedgaard (1952) er Københavns Universitets ny professor. Valgt uden modkandidater.

* * *

Gammel soraner vender tilbage. Ole Linnemann-Schmidt (1959) nedsætter sig som advokat i Sorø.

* * *

Der skal ændres i Nationalmuseets stenalderopstilling. Og holdet, der skal ændre den, ledes af Søren Sass (45). Politiken skriver:

Nu skal den laves om. Søren Sass, der bl. a. har arrangeret flere af de succesombruste udstillinger i Brede, er gået sammen med museets egne folk, med folk fra museer rundt om i landet og andre kloge hoveder, og vil puste Brede-liv i den, i mere end een forstand, oldnordiske samling.

Det må nødvendigvis tage sin tid, og før engang i 1973 vil publikum ikke kunne tage den nye opstilling i øjesyn. Så vil de til gengæld kunne træde lige ind i stenalderen, tør man håbe - og både vor ven uroksen fra Vig og Ertebølledyngen skal nok dukke op igen i et af de stenalderlandskaber, Søren

Sass og hans medarbejdere er ved at skabe.

Der var desværre nogle skæmmende fejl i sidste nummer. Det var dateret forkert og mindeord var forkert anbragt. Dog heldigvis uden at nogen kunne være i tvivl om den rigtige placering.

* * *

Jens Kaastrup-Olsen (1940) sagde i et fødselsdagsinterview før sin 50 års dag 27. september til Politikens Ninka:

- Ja, jeg tør nok sige, at jeg savner Poul Henningsen. Poul ville til enhver tid hævde, at alt hvad han lavede var ud fra rationelle motiver, og det var det også, men alt hvad han lavede var kunst samtidig. PH-lampen byggede på det princip, at alt lys kommer ikke direkte ud fra pæren, men bli'r reflekteret fra skærmsættet, der er ingen blanding, det har været det funktionelle der gør, at PH-lampen har en evig værdi. Det er jo lyskilden, der afgør, om man skal have en ny lampe, og så længe glødelamper har den facon som glødelamper har, da har han lavet det ideelle. Men der laves fine ting af Verner Panton og Wilhelm Wohlert - der findes en stor prisuddeling i Tyskland, Gute Form, hvor der blev indleveret 700 belysninger fra hele verden og 21 fik priser - de syv fik vi.

* * *

Kommentar af Sor-skriveren i Dagbladet:

Skal man dømme efter udtalelser af medlemmer af turistforeningens bestyrelse som svar på spørgsmål fra soranere, der har sat turismen under lup, støder man gentagne gange panden mod e mur, når man vil tage initiativer til gavn for turismen i Sorø. Muren er Sorø Akademi, der stadig har indfly-

delse på mangt og meget i Sorø og omegn, og det kan være svært at slå hul i denne mur.

- - -

Det er sikkert både godt og rigtigt, at man snakker ud om problemerne uden at pakke tingene ind. men selvfølgelig kan det ikke nytte at gøre regning uden vært. Sorø Akademi - både skolen og stiftelsen - er realiteter, som man selvfølgelig godt kan kalde barske, men de er ikke til at komme udenom. Og i sandhedens interesse må man vel også spørge, hvordan Sorø og dens naturmæssige attraktioner, herunder akademihave og skove, havde set ud, hvis der ikke var ofret og stadig ofres store midler på bevarelsen af værdierne.

Når alt kommer til alt kan Sorø, hverken nu eller i fremtiden, undvære akademiet, men lige så vigtigt, som det er at fastslå denne kendsgerning, lige så stærkt må man påpege behovet for, at der er en løbende dialog mellem akademi og by.

Adresseændringer bedes meddelt til
SORANSK SAMFUND: Kassereren
Civilingeniør S. Kamman
Tobaksvejen 10
2880 Søborg
Tlf. (01) 89 11 44
Postgiro 1710

SORANERBLADET: Redaktion
Otto Fog-Petersen
Carl Plougsvej 27
3460 Birkerød
Tlf. 81 51 80

SORANERBLADET: Ekspedition
Erik Sanders
Tange
8850 Bjerringbro

Palm Greisens Eftf.

**SVEGÅRDS
BOGHANDEL
SORØ**

TELEFON (03) 63 00 27
POSTKONTO 7163

ORLA NIELSEN

(03) 63 02 58

Byens førende forretning i
Akademibeklædning

THOR-VASK

NÆSTVED
TELEFON 72 25 50

Banken for Sorø og Omegn

Filial af Privatbanken i København AS

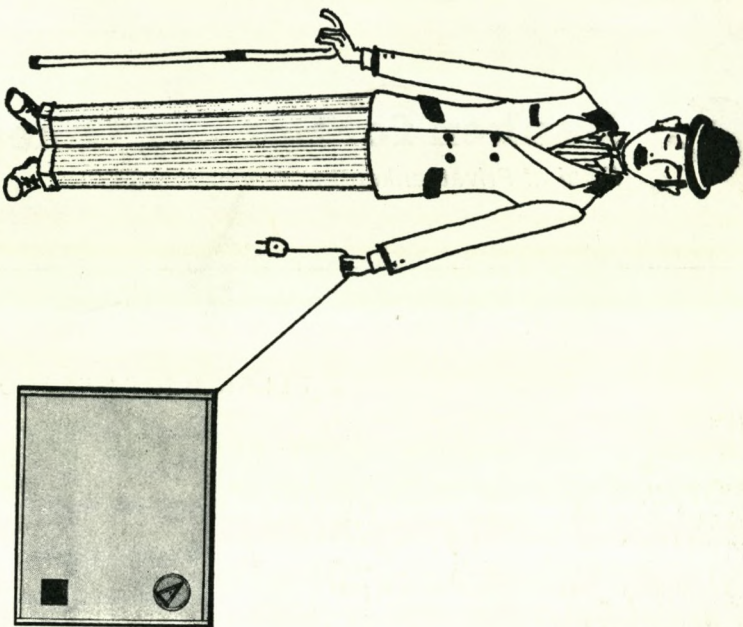
ELLEN BJØRNESTAD

Vintergæk ved Kyndelmisse

Roman

Udkommer 1. november

Er De træt
af vor barske hverdag,
så tag med på dette besøg
i Arkadien.

Stil, kvalitet og varme.

PRISME panelradiatorer
Heat-Master radiatorer
Stråleovne
Como-air varmeblæsere
Infra strålearmatur
Dyppekogere
4-Toaster brødristerere
Oliefyldte radiatorer

O & N ELECTRIC A/S . ELLEKÆR 3 . 2730 HERLEV

Skandinavien's mest alsidige fabrik for el-varme